

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisani Jože Tanko)

Ljubljana, 27. september 2017

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
dr. Milan Brglez, predsednik

Na podlagi 118. člena Ustave RS in 250. člena Poslovnika DZ RS podpisane poslanke in poslanci vlagamo

INTERPELACIJO O DELU IN ODGOVORNOSTI
MINISTRA ZA PRAVOSODJE MAG. GORANA KLEMENČIČA

zaradi

1. zavajanja javnosti v zvezi z njegovim ravnanjem na Komisiji za preprečevanje korupcije v zvezi s preiskavo milijarde evrov plačil iranskega denarja preko Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana glede suma pranja denarja, financiranja proliferacije in terorizma ter drugih dejanj in stališč ministra pri izvrševanju politične funkcije, ki imajo za posledico izgubljeno zaupanje v funkcijo ministra in v pravosodne institucije,
2. odgovornosti zaradi nepriprave tiste zakonodaje na področju pravosodja, ki bi omogočila celostno reformo pravosodja in druge nujne spremembe, ki bi Republiko Slovenijo približale vrednotam, normam in standardom Evropske Unije.

Na podlagi 118. člena Ustave RS ter 253. člena Poslovnika Državnega zbora RS podpisane poslanke in poslanci predlagamo, da Državni zbor RS po končani razpravi o interpelaciji o delu in odgovornosti ministra za pravosodje sprejme naslednji

SKLEP

Državni zbor Republike Slovenije na podlagi vložene interpelacije izreka nezaupnico ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

Obrazložitev:

I. Odgovornost ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča zaradi zavajanja javnosti v zvezi z njegovim ravnanjem na Komisiji za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju KPK) v zvezi s preiskavo milijarde evrov plačil iranskega denarja preko Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana (v nadaljevanju NLB) glede suma pranja denarja, financiranja proliferacije in terorizma ter drugih dejanj in stališč pri izvrševanju politične funkcije, ki imajo za posledico izgubljeno zaupanje v funkcijo ministra in v pravosodne institucije.

Minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič je v zvezi s preiskavo suma pranja denarja in financiranja proliferacije (nakupa orožja za množično uničevanje ali delov zanj) ter terorizma preko NLB glede svoje vloge takratnega predsednika KPK prvič javno nastopil sredi meseca junija 2017. Izjavil je: »Mislim, da leta 2011 smo bili s to zadevo seznanjeni preko žvižgača z nekim tajnim dokumentom Banke Slovenije, ki smo ga tudi posredovali v obliki naznanila oziroma kazenske ovadbe pristojnim organom.« (magnetogram POP TV, 24 ur zvečer, dne 15. 06. 2017, ob 22.02).

Na javni seji Komisije za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb (v nadaljevanju KNOVS), kamor je bil zaradi te izjave povabljen na pogovor in se je vabilu odzval, je dne 28. junija 2017 potem svojo izjavo še potrdil:

»Naprej, kot rečeno, leta 2011 ali začetku 2012, datuma se ne spomnim, vpogleda v dokumentacijo KPK nimam smo preko prikrita prijavitelja pridobili dokument Banke Slovenije. Mislim, da je šlo za odredbo o zahtevanih popravilnih ukrepih v zvezi s konkretnim sumom oziroma pretokom denarja, s katerim se ukvarjate. Šlo je za sum kaznivega dejanja, po našem mnenju, pranja denarja. Šlo je za, zdaj govorim po spominu, mislim, da za drugo odredbo že, kjer je Banka Slovenije oziroma regulator ta drugič urgiral do Nove Ljubljanske banke, da naj izvede pripravljalne ukrepe, popravljalne ukrepe. In ker ni šlo za dejavnost iz naše pristojnosti, je vodja Službe za nadzor in preiskave v KPK Darko Stare, ki ste ga tudi danes vabili, tako kot v vseh podobnih primerih o tem obvestil osebo, ki je bila na Nacionalnem preiskovalnem uradu pristojna za sodelovanje z nami, to je bil vodja preiskav, višji inšpektor oziroma preiskovalec, Slodej. Njemu je izročil dokument z dodatnimi zaznamki kot naznanilo suma kaznivega dejanja. O tem me je potem tudi ustno obvestil. Pri tej primopredaji dokumentov oziroma predaji uradnega zaznamka nisem bil, o tem ni odločal senat, zato ker senat ni odločal o stvareh, ki niso bile v naši pristojnosti, ampak v bistvu je imel vodja Službe za nadzor in preiskave pooblastilo mene kot predsednika komisije, da pač tovrstne sume kaznivih dejanj izroči pristojnim organom. Mislim, da smo tudi, potem, da je prav Darko Stare kasneje še urgiral oziroma spraševal, mislim, vem, ker mislim, to mi je povedal, da je spraševal pozneje prav omenjenega preiskovalca NPU, kako je s to zadevo. Uradnega dopisa ali pa poziva nismo pošiljali, zato ker, kot rečeno, za to nimamo pristojnosti, da bi druge organe nadzirali glede postopkov kaznivih dejanjih, ki niso bili z naše pristojnosti. In je bilo rečeno, da se na zadevi dela. To je tak klasičen izraz, ki se uporablja. Mislim, da so glede tega bili tudi v kontaktu, zdaj spet govorim po spominu, z Uradom za preprečevanje pranja denarja, ki je tudi potrdil, da se na zadevi dela oziroma da so v kontaktu s tujimi in domačimi nadzornimi organi. Zadeva mora biti zabeležena na Komisiji za preprečevanje korupcije, ker smo bili izjemno skrbni takrat pri beleženju tovrstnih zadev, še posebej pa bom tukaj izpostavil res prav Darka Stareta, ki je bil pa glede tega izrazito, izrazito skrben. Toliko z moje strani.«

V šesti točki soglasno sprejetih ugotovitev Komisije za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb v zadevi »Posebno poročilo v zadevi proliferacija, pranje denarja in financiranja terorizma – primer Farrokhzadeh in NLB«, piše:

»KNOVS je v konkretni zadevi presenetilo ravnanje KPK. Prejeli so tajni dokument žvižgača iz Banke Slovenije, ki je kazal na sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja. KPK je ocenila, da ni pristojna, zato so dokument po neformalni poti predali Policiji (NPU). Pred tem so dokument priredili z namenom, da zaščitijo žvižgača (BS). Poleg tega pa naznanilo kaznivega dejanja niso posredovati Policiji na podlagi določb ZKP, kot jim to narekuje sklenjen Sporazum med KPK in MNZ ter Policijo z dne 1. 6. 2010, ampak so dokument predali uslužbencu NPU, da ga je odnesel na Policijo, kjer pa se je na to za njim izgubila vsaka sled. Ravnanje KPK v nasprotju z veljavnim Sporazumom med KPK, MNZ in Policijo z dne 1. 6. 2010 pomeni kršitev uradno določenega poslovanja uradnih institucij.«

Pregled določb Sporazuma o sodelovanju med KPK in Policijo na področju preprečevanja korupcije z dne 06. 01. 2010 (v prilogi) jasno pokaže, da so bili zaradi ravnanja KPK kršeni vsaj trije členi tega sporazuma: 3., 8. in 9. člen. Ti členi med drugim določajo predajo dokumentov skladno z določili Zakona o kazenskem postopku, neposredno elektronsko komunikacijo ter določitev in izmenjavo kontaktnih oseb, ki jim komisija potem lahko odstopi zadeve, ob hkratnem obveščanju Generalne policijske uprave (kadar komisija zadeve ne odstopi neposredno GPU). Če bi KPK dokument posredovala v skladu s tem sporazumom, bi dokument imel dokazno vrednost v nadaljnji preiskavi.

Izgovarjanje na nepristojnost kot izgovor za očitno kršitev protokola meče še dodatno senco na integriteto dejanj in izjav aktualnega pravosodnega ministra. Iz vsaj dveh poizvedb takratne KPK, pa tudi iz izjave ministra na seji KNOVS jasno sledi, da so se zavedali, da gre za utemeljen sum kaznivega dejanja in torej za očitno koruptivno ravnanje odgovornih, ki so opustili dolžnostno ravnanje, kar je prav definicija korupcije. S svojim ravnanjem pa je dolžnostno ravnanje dejansko opustil tudi sedanjí minister za pravosodje in zato tudi njegovo ravnanje očitno ustreza definiciji korupcije po zakonu:

»Korupcija« je vsaka kršitev dolžnega ravnanja uradnih in odgovornih oseb v javnem ali zasebnem sektorju, kot tudi ravnanje oseb, ki so pobudniki kršitev ali oseb, ki se s kršitvijo lahko okoristijo, zaradi neposredno ali posredno obljubljenе, ponujene ali dane oziroma zahtevane, sprejete ali pričakovane koristi zase ali za drugega. (4. člen, 1. odstavek zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, Ur. L. RS 69/2011)«.

Minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič je torej zavajal javnost z navedbami o »naznanilu oziroma kazenski ovadbi« KPK pristojnim organom v tej zadevi. V resnici je bil protokol grobo kršen, kar je bil eden od ključnih razlogov, da je bila preiskava v tej zadevi neuspešna in kasneje brez poročila tožilstvu tudi zaustavljena. Takratni vodja preiskave je večkrat povedal, da bi bilo njegovo ravnanje in nadaljnje delo Policije brez dvoma bistveno drugačno, če bi imeli celovito informacijo - če bi dobili dokument žvižgača od KPK dejansko skladno s protokolom, ki pa prav v tem primeru takrat žal ni bil spoštovan. Po uradnem protokolu predan dokument bi bil zagotovo podlaga za nadaljnjo preiskavo. Da je bila prav ne celovitost informacij razlog za neuspešen zaključek preiskav sledi tudi iz drugih izjav neposredno udeleženih v teh postopkih.

Minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič je v Državnem zboru v odgovoru na poslansko vprašanje nasprotoval temu, da bi preiskovalna komisija o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji dobila vpogled v vsa zahtevana gradiva, ministrstvo pa je pod njegovim vodstvom za vlado prav tako pripravilo negativno mnenje. Na 15. nujni seji Odbora za pravosodje dne 22. 01. 2016 je stališče Ministrstva za pravosodje predstavil državni sekretar Darko Stare: »V drugem delu 14. člena pa zakon določa dolžnost naštetim subjektom, to je vlada, organi državne uprave, tudi pravosodni organi, organizacije z javnimi pooblastili, da so dolžni dati preiskovalni komisiji, da opravi svoje delo, vso dokumentacijo, podatke in tudi omogočiti vpogled. In v tem členu oziroma v tej določbi ni neodvisnih državnih organov in ni subjektov zasebnega

prava, kar so recimo gospodarske družbe in podobno. To je po naši presoji, glede na namen parlamentarne preiskave, in pa cilj, izraz presoje sorazmernosti ukrepov, ki jo je opravil zakonodajalec, in to določbo 14. člena na ta način definiral. In iz tega razloga izhaja tudi, po tej logiki, ne, ne bom rekel, neumestnost, kar ni presoja sodišča, ampak neprimerna oblika oziroma način izvajanja pooblastila, ker s tem, da se nekomu nekaj zaseže, predpostavlja, da je pred tem potrebna preiskava, se, kot sem uvodoma rekel, nanaša v bistvu po tem Zakonu o parlamentarni preiskavi na preiskovance, priče in izvedence. Nikakor ne na gospodarske družbe in tako naprej. In zaradi tega tudi parlamentarna preiskava ne more načeloma zahtevati podatkov neposredno od neke d.o.o, karkoli, kot pravne osebe, ampak samo tiste, ki so našteje. «. (citat iz magnetograma Odbora za pravosodje, 15. nujna seja, dne 22. 01. 2016, ob 9.15 uri). Vsa tovrstna oviranja preiskovalne komisije je kasneje v pravo luč postavilo šele ustavno sodišče, ki je pravico preiskovalne komisije do vseh zahtevanih gradiv in podatkov nedvoumno potrdilo in dodatno utemeljilo na načelih doslednega spoštovanja ustavnosti.

Mag. Goran Klemenčič kot aktualni minister za pravosodje nesporno opravlja odgovorno funkcijo, za katero bi moral obstajati naslednji predpogoji: osebna integriteta brez sence dvoma, spoštovanje ustavnega reda in odsotnost vsakega suma korupcije. To je še zlati pomembno, ker Republika Slovenija tudi po zadnjem pregledu stanja Evropske komisije na področju pravosodja v državah članicah Evropske unije za leto 2016 (10. 4. 2017) še vedno ostaja povsem zadaj na lestvici neodvisnosti sodstva. Tako Republika Slovenija ostaja med državami, kjer je tako med splošno javnostjo kot tudi med gospodarskimi družbami stopnja neodvisnosti sodstva še vedno zelo slaba. Tudi po raziskavah Eurobarometra se je zlasti med gospodarskimi družbami dožemanje neodvisnosti sodstva poslabšalo. Slednje vsekakor zelo negativno vpliva na ustvarjanje ugodnejšega okolja za naložbe in s tem za razvoj podjetništva v celoti. Prav tako jo tudi Evropsko sodišče za človekove pravice uvršča na drugo mesto med kršitelji človekovih pravic med vsemi evropskimi državami kot izhaja iz Pregleda dela Evropskega sodišča za človekove pravice v letih 1959-2014.

V zvezi s pomembnostjo vprašanja zaupanja ljudi v pravosodje velja opozoriti na mednarodno konferenco na temo Kriza vladavine prava in demokracije v Evropi, ki jo je 25. in 26. septembra 2014 organiziralo društvo Evropska Slovenija, na kateri so pravniki razpravljali o krizi vladavine prava in demokracije v Evropi in kjer je dekan Pravne fakultete Univerze v Helsinkih Kimmo Nuotio opozoril: »Če ni zaupanja ljudi v pravosodje, vladavina prava ne deluje.«. Omenjena opozorila so v Sloveniji več kot aktualna in bi morala biti deležna vse pozornosti.

Nesporno so v slovenskem pravosodju potrebne temeljite reforme, ki jih lahko opravi samo minister z osebno integriteto brez sence dvoma. Žal pa številna ravnanja ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča kažejo na to, da omenjeni z vidika osebne integritete brez sence dvoma ter spoštovanja ustavnega reda in delovanja za blaginjo Slovenije ni primeren za opravljanje funkcije pravosodnega ministra.

Minister se že vse od nastopa mandata obnaša arogantno in izključevalno do predstavnikov tistega dela stroke, ki si prizadeva urediti sistem pravosodja v Republiki Sloveniji tako, da bi se naša država glede spoštovanja vrednot, norm in standardov čim bolj približala Evropski Uniji. Minister je vedno dajal prednost ideologiji in očitno ideološko ter politično motiviranim rešitvam namesto s strani ustavne oziroma pravne stroke najbolj utemeljenim ponujenim rešitvam. Njegova ignoranca se je, na primer, zelo jasno pokazala ob spreminjanju kazenskega zakonika in sprejemanju kazensko procesne zakonodaje, pa tudi ob ignoriranju upravičenih strokovnih pripomb in pričakovanj odvetniške ter notarske zbornice.

Minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič je v svoji predstavitvi izpostavil usklajevanje zakonov z vsemi deležniki. Ta zaveza je očitno zgolj le mrtva črka na papirju, če pogledamo primer obravnave Predloga Zakona o kazenskem postopku, ZKP-N, EPA 1855-VII. Ne moremo pa tudi mimo dejstva, ko je civilna družba predlagala Zakon za vzpostavitev javnosti, preglednosti in odgovornosti v pravosodju, EPA 1325-VII, ki ga je Vlada Republike Slovenije v svojem mnenju že zavrnila, koalicija pa pričakovano temu sledila.

Minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič je tako, med drugim, v svoji predstavitvi napovedal reformo Zakona o kazenskem postopku. Izpostavil je, da bo ta trajala več let. Ni nujno, da bo v njegovem mandatu sprejet, »obljubljam pa vam, da bo pripravljen, da bo usklajen z deležniki in da bodo tisti organi, ki bodo ob spremembi tovrstnega zakona najbolj pod udarom, to pa je recimo državno tožilstvo, ki bi moralo sprejeti potem čisto drugačen način dela, na to tudi pripravljeni.« Je pa obljuba, da bo usklajen z deležniki pod velikim vprašajem v primeru Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku, ZKP-N, EPA 1855-VII, ki je bila v zakonodajni postopek posredovana marca 2017. Omenjenemu predlogu nasprotuje namreč velika večina strokovne in zainteresirane javnosti. Ob tem ne moremo mimo dejstva, da je v primeru omenjenega zakona minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič nerazumno vztrajal pri čim prejšnjem sprejemu oziroma je na vsak način vztrajal pri njenem sprejemu na julijski seji. Izvajal je nasilje nad zakonodajnim postopkom. In to kljub temu, da je tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora v svojem mnenju opozorila na številne sporne rešitve, ki vzbujajo dvom zlasti glede skladnosti z ustavno zagotovljenimi jamstvi v kazenskem postopku, s katerimi se zagotavlja takoimenovana enakost orožij, torej položaj, v katerem sta moč obtoževanja s strani države in obramba zoper njo realno primerljivi. Dodatno še ostaja dejstvo, da novele ne podpira nihče, niti Vrhovno sodišče Republike Slovenije, niti Vrhovno državno tožilstvo, niti Odvetniška zbornica, nasprotujejo pa ji tudi ugledni profesorji kazenskega prava vseh treh pravnih fakultet v Sloveniji.

Predlagatelji interpelacije ob tem opozarjamo tudi na to, da je v primeru obravnave Predloga Zakona o kazenskem postopku, ZKP-N, EPA 1855-VII, minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič nesporno posegel v ustavno določbo, ki opredeljuje načelo delitve oblasti. To nesporno vzbuja dvom njegove osebne integritete brez sence dvoma, spoštovanja ustavnega reda.

Mnoge kadrovske rešitve ministra za pravosodje so z vidika evropskih vrednot povsem neprimerne, saj gre za ljudi, ki so imeli očitno sporno vlogo z vidika kršitev človekovih pravic in svoboščin v prejšnjem režimu. Kadrovanje ministra za pravosodje je očitno politično motivirano, saj praviloma daje prednost ideologiji pred strokovnostjo. Tudi primeri nespoštovanja postopkov in druge nedoslednosti v delovanju ministrstva so dejanja, ki povzročajo še dodatno izgubljanje zaupanja v pravosodno ministrstvo ter s tem tudi v vladu kot celoto, pa tudi v sodne institucije.

Poleg konkretnih imenovanj oziroma predlogov za imenovanja je očitno sporno tudi njegovo neukrepanje pri obravnavi nekdanjega predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije Branka Masleša. Predlagatelji pri tem opozarjamo, da je šlo za kršitev načela integritete in obstoj elementov korupcije pri opravljanju funkcije ministra za pravosodje.

Mag. Goran Klemenčič je bil dne 17. 9. 2014 imenovan za ministra za pravosodje. V skladu s 114. členom Ustave Republike Slovenije in 17. členom Zakona o vladi Republike Slovenije je odgovoren za delo svojega ministrstva, to je za odločitve pri vodenju ministrstva, kakor tudi za opustitev ukrepov, ki bi jih morali sprejeti. Zakon o državni upravi določa delovna področja ministrstev, pri čemer za Ministrstvo za pravosodje med drugim določa tudi naloge na področjih organizacije in statusa sodišč. V skladu s 64. členom Zakona o sodiščih Državnemu zboru predlaga, da razreši predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, po poprejšnjem

obrazloženem mnenju Sodnega sveta in obče seje Vrhovnega sodišča Republike Slovenije. Omenjena pošljeta obrazloženo mnenje najpozneje v roku 30 dni po prejemu zahteve ministra. Iz omenjene zakonske določbe izhaja, da je edino minister za pravosodje tisti, ki začne postopek za razrešitev predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, na katerega minister ni nujno vezan, saj zakon ne določa soglasja ali obvezujočega mnenja. Pri tem je med pogoji za razrešitev določen tudi: »če s kršitvijo predpisov ali kako drugače okrni načelo neodvisnosti sodnikov pri sojenju«. Obstoje tega pogoja pa je minister pri svoji obrazložitvi o razlogih, zakaj ni predlagal razrešitve, zamolčal. Spomnimo, da je Ustavno sodišče Republike Slovenije v odločbi Up-879/14-35 z dne 20.4.2015 v točki 49 obrazložitve navedlo, da mora sodni sistem ohranjati videz nepristranskosti, saj je lahko v nasprotnem primeru ogroženo tako zaupanje javnosti v nepristranskost sodišč nasploh. Ustavno sodišče Republike Slovenije je v omenjeni odločbi v točkah od 46 do 54 ugotovilo in obrazložilo, da je bilo pri odločanju senata Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v zadevi Patria jasno kršeno načelo nepristranskosti sodišča in sicer v objektivnem pomenu, ki je temelj zaupanja javnosti v neodvisno sodstvo. Pri tem se je oprlo na njegov govor v funkciji predsednika vrhovnega sodišča Republike Slovenije na Dnevih slovenskega sodstva dne 6.6.2014 ter obenem opozorilo na izjavo, ki jo je sodeč po notarsko overjenem zapisu podal Branko Masleša na ulici in je dokaz njegove pristranskosti v predmetni zadevi. Ravnanje aktualnega ministra, ki je opustil vsako ukrepanje, je mogoče razumeti zgolj v luči pravnega načela rimskega prava: »Kdor molči, se strinja!«, kar v danem primeru pomeni nedopustno strinjanje ministra za pravosodje z grobimi kršitvami človekovih pravic v slovenskem pravosodju.

Na področju zaveze v koalicijskem sporazumu o doslednem spoštovanju pravne države je potrebno poudariti, da ta ni realizirana. Še več, koalicija s predsednikom vlade v številnih primerih aktivno deluje prav v nasprotni smeri. Koalicija se je tako skoraj leto dni ukvarjala z mandatom enega od poslancev, ki mu ga je na koncu protizakonito in protiustavno tudi odvzela. Enako je koalicija ravnala v primeru civilne pobude za referendum o pravicah istospolno usmerjenih oseb, ko je do skrajnih možnosti preprečevala izvedbo referenduma in še bi lahko naštevali.

II. Odgovornost ministra mag. Gorana Klemenčiča zaradi nepriprave tiste zakonodaje na področju pravosodja, ki bi omogočila celotno reformo pravosodja in druge nujne spremembe, ki bi Slovenijo približale vrednotam, normam in standardom Evropske Unije.

Ves čas mandata aktualnega ministra za pravosodje smo pričali spreminjanju zakonodaje na področju pravosodja. Toda spremembe so zgolj navidezne in površne ter zato nikakor ne dosegajo nujnih učinkov celovite reforme pravosodja, ki jo od vlade, konkretno od ministra za pravosodje, upravičeno pričakujejo državljanke in državljani. Celovito reformo pravosodja, zlasti za sojenje skladno z evropskimi vrednotami in za uresničitev ustavne pravice do sojenja ter uresničitve sodbe v razumnem roku je v času sedanjega mandata ministra že večkrat priporočilo tudi kar nekaj evropskih institucij. Površne in zato neučinkovite spremembe so očitno namenjene zgolj dajanju videza sprememb ob dejanskem ohranjanju sedanjega neevropskega stanja.

Mag. Goran Klemenčič je v okviru svojih pristojnosti odgovoren za nespoštovanje zavez iz Koalicijskega sporazuma o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandatno obdobje 2014-2018 ter realizacija le teh. Na predstavitvi kandidata za pravosodnega ministra je mag. Goran Klemenčič dejal, da so »na področju, ki ga pokriva Ministrstvo za pravosodje potrebne korenite reforme, ne nedomišljene, ne nujno hitre, vendar pa korenite reforme!«. Napovedal je tudi »celovito reformo z ognjem in mečem«, ki naj bi zajela področje cenilcev, izvedencev, tolmačev, izvršiteljev, upraviteljev.

Od velikih besed aktualnega ministra o »korenitih reformah« v praksi ni ostalo nič. Celo najbolj nujni zakoni so predlagani z veliko zamudo in polni kontradiktornih in nedomišljenih rešitev ter zato upravičeno deležni velikih pomislekov pravne stroke.

V svojem programu oziroma predstavitvi je mag. Goran Klemenčič predvidel rešitev systemskega strateškega vprašanja, ki vključuje gradnike pravosodnega sistema. Med zavezami v koalicijskem sporazumu je tudi trajni mandat sodnikov z daljšo poskusno dobo. V zvezi s tem vprašanjem je opozoril, da je trajni mandat svetinja, ki sledi Evropski uniji in Svetu Evrope. Ukinitev trajnega mandata bi pomenila tudi spremembo Ustave Republike Slovenije. Obenem bi bilo potrebno izboljšati sistem vstopa v sodniški in tožilski sistem ter v sistem pravobranilstva oziroma državnega odvetništva. Koalicijski sporazum predvideva vzpostavitev daljše poskusne dobe sodnikov pred vstopom v trajni mandat.

Obljuba glede trajnega mandata sodnikov z daljšo poskusno dobo še vedno ostaja nerealizirana. V tem primeru bi bila potrebna sprememba Ustave Republike Slovenije. Iz odgovora Vlade Republike Slovenije na interpelacijo o delu Vlade Republike Slovenije sicer izhaja, da naj bi bile pripravljene teze za ustavni zakon glede trajnega mandata sodnikov z daljšo poskusno dobo, in sicer za dobo treh let. Pri čemer ni navedeno, kdaj naj bi te nastale in zakaj ni besedilo predloga posredovano v Državni zbor. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da si je tudi sama Vlada Republike Slovenije v Nacionalnem reformnem programu 2016-2017 za področje pravosodja kot prioriteto določila nadaljevanje z delom na izboljšanju učinkovitosti, preglednosti in kakovosti pravosodnega sistema. Tudi z daljšo poskusno dobo pred imenovanjem v trajni sodniški mandat bi te cilje dosegli. Žal samo s kozmetičnimi popravki, s katerimi se uvajajo etični kodeksi, ne bo vzpostavljena učinkovitost, preglednost, kakovost in odgovornost v pravosodju.

Zlasti področja, kjer aktualni pravosodni minister ni predlagal ničesar kljub zatrjevanju o nujnosti takih sprememb oziroma izražanju »velike naklonjenosti« takim spremembam, nedvoumno pričajo o nepremostljivem razkoraku med besedami Mag. Gorana Klemenčiča in njegovimi dejanji. Tako je, na primer, mag. Branko Grims na odboru za pravosodje ob zaslišanju mag. Gorana Klemenčiča pred imenovanjem za ministra utemeljil razloge za zakonsko uvedbo penalne funkcije odškodnine kot evropsko primerljive dobre rešitve, ki bi dodatno utrdila načelo odgovornosti v slovenski družbi. Mag. Goran Klemenčič je glede nujnosti uzakonitve penalne funkcije odškodnine izrecno zatrdil, da se z njo »zelo strinja« in nadaljeval: »Penalna funkcija odškodnine je nekaj, kar zelo dobro funkcionira v sistemih, kjer jo imajo. Je pa za to potrebna sprememba zakonodaje. Osebnost sem temu zelo naklonjen!« (iz magnetograma 1. nujne seje odbora za pravosodje, dne 15. septembra 2014). Kljub temu, da je bil mag. Goran Klemenčič na osnovi svojih zagotovil imenovan za ministra, do današnjega dne za uresničitev te spremembe očitno ni storil popolnoma nič in takega predloga nikdar ni predlagal državnemu zboru.

Zaključek

Odgovornost ministra za pravosodje je glede na navedena dejstva subjektivna in objektivna. V skladu s 114. členom Ustave Republike Slovenije je vsak minister odgovoren za delo svojega ministrstva. Subjektivna odgovornost se nanaša na pristojnosti in naloge, ki jih izvršuje kot minister in je odvisna od njegove konkretne odločitve, da nekaj stori ali pa dolžno ravnanje opusti. Minister na podlagi 16. člena Zakona o državni upravi vodi in predstavlja ministrstvo ter izdaja predpise in druge akte v skladu z zakonom ter sprejema druge odločitve iz pristojnosti ministrstva.

Poleg subjektivne odgovornosti je minister po slovenskem ustavnem sistemu odgovoren tudi objektivno, kar je obrazloženo že v besedilu. Nesporno je, da je objektivna odgovornost v »politični sferi dejansko nepogrešljiva, kajti v kompleksnih organizacijskih okvirih političnih institucij ter v okviru velike politične dinamike sodobne družbe, je pogosto nemogoče v zadostni meri ugotoviti vse vzročne povezave in stopnje morebitnega krivdnega ravnanja različnih subjektov v okviru državnih organov ter diferencirano uveljavljati politično odgovornost.«. (dr. Miro Cerar, Objektivna politična odgovornost ministra, Teorija in praksa 6/1998, str. 1069 – 1075).

Minister je ob imenovanju prisegel, da bo spoštoval ustavni red, da bo ravnal po svoji vesti in z vsemi svojimi močmi deloval za blaginjo Slovenije.

Zgoraj opisana ravnanja in sporne izjave ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča, od katerega javnost upravičeno pričakuje:

- da bo v okviru svojih pooblastil skrbel za ugled funkcije, ki jo opravlja;
- da bo povečeval zaupanje ljudi v pravosodni sistem in delovanje državnih institucij na tem področju;
- da bo v okviru svojih pristojnosti skrbel za učinkovitost pravosodnega sistema in njegovo delovanje skladno z evropskimi normami, ter s tem tudi za dejansko in neovirano uresničevanje ustavne pravice do sodnega varstva ter izvršitve sodb v razumnem roku;

pomenijo, da mag. Goran Klemenčič ni primeren za vodenje ministrstva za pravosodje.

Zgoraj opisano dejansko stanje pomeni, da je minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič odgovoren za:

1. zavajanje javnosti v zvezi z njegovim ravnanjem na KPK v zvezi s preiskavo milijarde evrov plačil iranskega denarja preko NLB glede suma pranja denarja, financiranja proliferacije in terorizma ter za druga dejanja in stališča pri izvrševanju politične funkcije ministra za pravosodje, ki imajo za posledico izgubljeno zaupanje v funkcijo ministra in v pravosodne institucije,
2. nepripravo tiste zakonodaje na področju pravosodja, ki bi omogočila celostno reformo pravosodja in druge nujne spremembe, ki bi Slovenijo približale vrednotam, normam in standardom Evropske Unije.

Izhajajoč iz gornjih razlogov in dejstev vlagatelj interpelacije predlagamo Državnemu zboru RS, da po opravljeni razpravi izreče nezaupnico mag. Goranu Klemenčiču in ga s tem razreši s funkcije ministra za pravosodje.

Priloge:

- podpisi poslank in poslancev:

Jože Tanko

Anja Bah Žibert

Franc Breznik

Nada Brinovšek

Jelka Godec

dr. Vinko Gorenak

mag. Branko Grims

Eva Irgl

Janez Janša

Danijel Krivec

Suzana Lep Šimenko

Tomaž Lisec

dr. Anže Logar

Žan Mahnič

Bojan Podkrajšek

mag. Marko Pogačnik

Marijan Pojbič

mag. Andrej Šircelj

Ljubo Žnidar

- Sporazum o sodelovanju med KPK in Policijo na področju preprečevanja korupcije št. 024-284/2009/25 z dne 6. 1. 2010

- POP TV, 24 ur zvečer: Pranje denarja skozi NLB, 15.6.2017